WYMAGANIA EDUKACYJNE Z MUZYKI

rok szkolny 2026/2027

Podręcznik: WSiP, muzyka, klasa 5

Przedmiot: muzyka

Klasa: V szkoły podstawowej

1. Podstawa opracowania wymagań

Wymagania edukacyjne opracowano na podstawie:

- podstawy programowej kształcenia ogólnego obowiązującej w roku szkolnym 2026/2027;
- programu nauczania muzyki dla szkoły podstawowej;
- treści i założeń podręcznika WSiP do muzyki dla klasy 5;
- potrzeb rozwojowych uczniów klasy V;
- założeń dotyczących rozwijania kompetencji fundamentalnych, kompetencji przekrojowych oraz sprawczości ucznia.

W procesie nauczania szczególne znaczenie mają aktywne muzykowanie, śpiew, gra na dostępnych instrumentach, ruch przy muzyce, słuchanie i rozpoznawanie zjawisk muzycznych, twórcza ekspresja, współpraca oraz rozwijanie świadomego uczestnictwa w kulturze.

2. Cele kształcenia

Głównym celem nauczania muzyki w klasie V jest rozwijanie muzykalności, wrażliwości estetycznej, ekspresji twórczej oraz świadomego i aktywnego kontaktu ucznia z muzyką.

- śpiewa indywidualnie i w grupie repertuar odpowiedni do wieku;
- rozwija poczucie rytmu, słuch muzyczny i pamięć muzyczną;
- gra proste utwory i akompaniamenty na dostępnych instrumentach;
- poznaje podstawowe elementy muzyki i posługuje się podstawowym słownictwem muzycznym;
- odczytuje proste zapisy rytmiczne i melodyczne w zakresie poznanym na lekcjach;
- aktywnie słucha muzyki i opisuje własne wrażenia;
- rozpoznaje wybrane instrumenty, głosy, formy i wykonania muzyczne;
- poznaje wybrane utwory, kompozytorów i elementy dziedzictwa muzycznego;
- podejmuje działania twórcze: rytmiczne, melodyczne, ruchowe i improwizacyjne;

- rozwija umiejętność współpracy podczas wspólnego muzykowania;
- szanuje różnorodne gusta muzyczne i dorobek kultury.

3. Zakres wymagań edukacyjnych

A. Śpiew i emisja głosu

- śpiewa piosenki i pieśni poznane na zajęciach, zachowując właściwą postawę i podstawowe zasady emisji głosu;
- stara się śpiewać zgodnie z melodią, rytmem i charakterem utworu;
- wykonuje repertuar indywidualnie oraz zespołowo;
- reaguje na wskazówki dotyczące tempa, dynamiki i sposobu wykonania;
- zna i wykonuje wybrane pieśni o charakterze patriotycznym, regionalnym i okolicznościowym.

B. Gra na instrumentach i działania rytmiczne

- wykonuje proste rytmy na instrumentach perkusyjnych lub innych dostępnych instrumentach;
- gra proste melodie i akompaniamenty w zakresie realizowanym na zajęciach;
- utrzymuje puls i tempo podczas wspólnego muzykowania;
- odtwarza i tworzy krótkie schematy rytmiczne;
- właściwie i bezpiecznie posługuje się instrumentami oraz dba o nie.

C. Język muzyki i zapis

- rozpoznaje i nazywa podstawowe wartości rytmiczne oraz pauzy poznane na lekcjach;
- zna podstawowe elementy zapisu nutowego omawiane w klasie V;
- rozumie pojęcia: rytm, melodia, tempo, dynamika, metrum, takt, puls i akompaniament w zakresie poznanym na zajęciach;
- rozpoznaje kontrasty muzyczne, np. głośno–cicho, szybko–wolno, wysoko–nisko;
- wykorzystuje poznane oznaczenia muzyczne podczas wykonywania utworów.

D. Słuchanie, odbiór i wiedza o muzyce

- uważnie słucha wybranych utworów muzycznych;
- określa charakter i nastrój muzyki oraz wypowiada się o własnych odczuciach;
- rozpoznaje wybrane brzmienia instrumentów i głosów;

- poznaje podstawowe grupy instrumentów muzycznych;
- rozpoznaje wybrane rodzaje muzyki i sposoby jej wykonywania;
- poznaje wybrane sylwetki kompozytorów i przykłady ich twórczości;
- dostrzega obecność muzyki w życiu codziennym, tradycji i kulturze.

E. Twórczość, ruch i kompetencje przekrojowe

- tworzy proste rytmy, akompaniamenty i ilustracje dźwiękowe;
- podejmuje próby improwizacji głosem, ruchem lub na instrumentach;
- reaguje ruchem na rytm, tempo, dynamikę i charakter muzyki;
- współpracuje podczas śpiewu, gry i innych działań zespołowych;
- podejmuje własne decyzje wykonawcze i twórcze;
- prezentuje efekty swojej pracy i przyjmuje informację zwrotną;
- dokonuje prostej samooceny i dostrzega własne postępy.

4. Kryteria oceniania

Przy ustalaniu oceny z muzyki nauczyciel bierze pod uwagę przede wszystkim:

- zaangażowanie ucznia i aktywność podczas zajęć;
- systematyczność i przygotowanie do lekcji;
- śpiew i udział we wspólnym muzykowaniu;
- grę na instrumentach i realizację zadań rytmicznych;
- znajomość i rozumienie podstawowych pojęć muzycznych;
- umiejętność słuchania, rozpoznawania i opisywania muzyki;
- samodzielność oraz podejmowanie działań twórczych;
- rozwój umiejętności ucznia w stosunku do jego wcześniejszych osiągnięć;
- współpracę w zespole, kulturę pracy i szacunek dla innych wykonawców;
- umiejętność prezentowania i omawiania własnych działań muzycznych.

Nie ocenia się wyłącznie wrodzonych predyspozycji muzycznych ani jakości głosu. Ocena uwzględnia przede wszystkim proces uczenia się, zaangażowanie, systematyczność, samodzielność, realizację zadań oraz indywidualne możliwości i postępy ucznia.

5. Wymagania na poszczególne oceny

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- w pełni i twórczo realizuje wymagania przewidziane dla klasy V;
- wykazuje bardzo duże zaangażowanie i samodzielność w działaniach muzycznych;
- pewnie wykonuje poznany repertuar wokalny i instrumentalny w zakresie swoich możliwości;
- świadomie stosuje poznane elementy języka muzyki;
- bardzo dobrze rozpoznaje omawiane zjawiska muzyczne i swobodnie wypowiada się o muzyce;
- podejmuje twórcze próby improwizacji, tworzenia rytmów, akompaniamentów lub ilustracji dźwiękowych;
- aktywnie uczestniczy w działaniach indywidualnych i zespołowych;
- potrafi uzasadnić własne wybory wykonawcze i wykorzystuje informację zwrotną.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla klasy V;
- aktywnie i samodzielnie wykonuje zadania muzyczne;
- prawidłowo wykonuje poznane piosenki, rytmy, melodie i akompaniamenty w zakresie swoich możliwości;
- prawidłowo stosuje podstawowe pojęcia i oznaczenia muzyczne;
- uważnie słucha muzyki i potrafi ją opisać;
- jest systematyczny i przygotowany do zajęć;
- aktywnie współpracuje z innymi i potrafi ocenić efekty własnego działania.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- opanował większość wiadomości i umiejętności przewidzianych dla klasy V;
- zazwyczaj samodzielnie wykonuje zadania;
- uczestniczy w śpiewie, grze i ćwiczeniach rytmicznych;

- zna najważniejsze pojęcia muzyczne i zazwyczaj właściwie je wykorzystuje;
- rozpoznaje podstawowe elementy muzyki i wybrane instrumenty;
- potrafi krótko opisać słuchany utwór;
- jest zazwyczaj przygotowany do zajęć i współpracuje z grupą.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności;
- zna część podstawowych pojęć muzycznych;
- wykonuje proste zadania wokalne, rytmiczne lub instrumentalne, czasami z pomocą nauczyciela;
- rozpoznaje niektóre elementy i zjawiska muzyczne;
- uczestniczy w pracy zespołowej;
- z pomocą nauczyciela potrafi opisać podstawowe cechy słuchanej muzyki.

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności w ograniczonym zakresie, umożliwiającym dalsze kształcenie;
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje wybrane podstawowe pojęcia;
- podejmuje próby śpiewu, gry lub realizacji rytmu;
- wykonuje przynajmniej część polecenia;
- przy wsparciu uczestniczy we wspólnym muzykowaniu;
- mimo trudności podejmuje pracę i stara się doprowadzić zadanie do końca.

Ocena niedostateczna – 1

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszej pracy;
- mimo udzielonego wsparcia nie podejmuje realizacji zadań muzycznych;
- nie uczestniczy w podstawowych działaniach przewidzianych na zajęciach;
- nie zna podstawowych pojęć omawianych podczas lekcji;

- nie wykorzystuje możliwości uzupełnienia zaległości lub poprawy osiągnięć;
- brak osiągnięć nie wynika wyłącznie z ograniczonych predyspozycji muzycznych, trudności rozwojowych ani indywidualnego tempa pracy.

Ocena niedostateczna nie może wynikać wyłącznie z braku szczególnych uzdolnień muzycznych, słabszego słuchu muzycznego, nieśmiałości wykonawczej czy ograniczonych możliwości głosowych ucznia.

6. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia

- śpiew indywidualny i zespołowy;
- gra na instrumentach i realizacja prostych akompaniamentów;
- ćwiczenia rytmiczne i ruchowe;
- zadania dotyczące zapisu muzycznego i podstawowych pojęć;
- aktywne słuchanie muzyki i wypowiedzi ustne;
- rozpoznawanie brzmień, instrumentów, elementów muzyki i poznanych utworów;
- zadania twórcze i improwizacyjne;
- obserwacja pracy ucznia podczas zajęć;
- projekty indywidualne i zespołowe;
- prezentacje i udział w szkolnych działaniach muzycznych, jeżeli są realizowane;
- samoocena i refleksja ucznia.

7. Ocenianie działań praktycznych

Przy ocenie śpiewu, gry i innych działań muzycznych bierze się pod uwagę:

- zaangażowanie i przygotowanie;
- zgodność wykonania z zadaniem i poznanym materiałem;
- utrzymanie rytmu, tempa i melodii w zakresie indywidualnych możliwości ucznia;
- samodzielność;
- umiejętność reagowania na wskazówki nauczyciela;
- współpracę podczas wykonania zespołowego;
- postęp ucznia;
- podejmowanie prób i dążenie do ukończenia zadania.

Nauczyciel nie porównuje poziomu wrodzonych zdolności muzycznych poszczególnych uczniów. Osiągnięcia rozpatruje przede wszystkim w odniesieniu do możliwości, zaangażowania i rozwoju konkretnego ucznia.

8. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia zgodnie z zaleceniami zawartymi w opinii lub orzeczeniu oraz na podstawie obserwacji funkcjonowania ucznia.

Dostosowanie nie oznacza automatycznego obniżenia wymagań, lecz zmianę sposobu pracy, formy przekazywania poleceń, organizacji działania, czasu pracy lub sposobu prezentowania osiągnięć.

- wydłużyć czas na wykonanie zadania;
- podzielić zadanie na krótsze etapy;
- stosować krótkie, jednoznaczne polecenia i prezentować wzór wykonania;
- umożliwić wielokrotne powtórzenie fragmentu utworu lub ćwiczenia;
- dostosować tempo pracy i zakres materiału wykonywanego jednorazowo;
- umożliwić alternatywną formę odpowiedzi lub wykonania zadania;
- dostosować instrument lub sposób gry do możliwości ruchowych ucznia;
- ograniczać nadmiar bodźców i odpowiednio organizować miejsce pracy;
- zapewnić dodatkowe przerwy, jeżeli są potrzebne;
- stosować częstą, konkretną informację zwrotną;
- wzmacniać samodzielność i zauważać indywidualne postępy.

9. Przykładowe dostosowania do wybranych potrzeb uczniów

Uczeń z dysleksją, dysgrafią lub dysortografią

- ograniczenie znaczenia estetyki zapisu nutowego i pisemnego, jeżeli nie jest ona celem zadania;
- możliwość odpowiedzi ustnej;
- wydłużenie czasu pracy;
- krótkie i czytelne instrukcje;
- sprawdzanie, czy uczeń prawidłowo zrozumiał polecenie.

Uczeń z trudnościami w zakresie motoryki małej

- dostosowanie instrumentu i sposobu gry;
- ograniczenie konieczności wykonywania bardzo precyzyjnych czynności;
- wydłużenie czasu;
- ocenianie przede wszystkim realizacji celu, zaangażowania i postępu.

Uczeń z ADHD lub trudnościami w koncentracji

- dzielenie zadania na krótkie etapy;
- jasne określenie kolejności czynności;
- ograniczenie liczby bodźców;
- przypominanie o aktualnym etapie pracy;
- umożliwienie krótkiej przerwy;
- częsta informacja zwrotna.

Uczeń w spektrum autyzmu

- przewidywalna organizacja zajęć;
- jasne i konkretne polecenia;
- wcześniejsze informowanie o zmianach;
- prezentowanie kolejnych etapów zadania;
- możliwość ograniczenia udziału w działaniach powodujących nadmierne przeciążenie sensoryczne;
- dostosowanie formy pracy grupowej.

Uczeń z niepełnosprawnością ruchową

- dostosowanie stanowiska i instrumentów;
- możliwość wykorzystania technologii;
- pomoc w czynnościach technicznych, które nie są celem ocenianego zadania;
- wydłużenie czasu;
- ocenianie efektu w odniesieniu do indywidualnych możliwości ucznia.

Uczeń z niepełnosprawnością wzroku lub słuchu

- dostosowanie sposobu prezentacji materiału, miejsca pracy, zapisu, instrumentów, sposobu komunikowania poleceń i form sprawdzania osiągnięć zgodnie z indywidualnymi potrzebami ucznia oraz zaleceniami specjalistów.

Uczeń szczególnie uzdolniony muzycznie

- możliwość realizacji zadań o podwyższonym stopniu trudności;
- poszerzanie repertuaru i podejmowanie dodatkowych działań wykonawczych lub twórczych;
- zachęcanie do samodzielnych projektów;
- umożliwienie pogłębiania zainteresowań;
- powierzanie ról rozwijających samodzielność i odpowiedzialność, bez nakładania obowiązku pomagania innym.

10. Informacja zwrotna i samoocena

W procesie nauczania stosuje się elementy informacji zwrotnej. Uczeń powinien otrzymywać informacje:

- co wykonał poprawnie;
- co wymaga dalszej pracy;
- w jaki sposób może poprawić wykonanie;
- jakie zrobił postępy;
- jakie sposoby ćwiczenia lub uczenia się okazały się skuteczne.

Uczeń jest zachęcany do refleksji nad własną pracą, np. poprzez odpowiedzi na pytania:

- Co udało mi się wykonać?
- Co było dla mnie trudne?
- Jak poradziłem/poradziłam sobie z trudnością?
- Co mogę jeszcze przećwiczyć?
- Co następnym razem zrobię inaczej?
- Czego nauczyłem/nauczyłam się podczas tego zadania?

11. Zasady ogólne

- Każdy uczeń ma prawo rozwijać własne zainteresowania i sposób ekspresji muzycznej.
- Nie wymaga się od ucznia posiadania szczególnych uzdolnień muzycznych.

- Ocenianiu podlega proces uczenia się, wiedza, umiejętności, aktywność muzyczna i postępy ucznia.
- Nauczyciel uwzględnia indywidualne możliwości psychofizyczne ucznia.
- Uczeń powinien mieć możliwość poprawy osiągnięć na zasadach określonych przez nauczyciela i statut szkoły.
- Brak szczególnych predyspozycji wokalnych lub instrumentalnych nie może być samodzielną podstawą do wystawienia niskiej oceny.
- Szczególnie doceniane są systematyczność, zaangażowanie, samodzielność, podejmowanie prób, współpraca i rozwój.
- W pracy zespołowej ocenie może podlegać zarówno efekt wspólnego działania, jak i indywidualny wkład ucznia.
- Kryteria oceniania powinny być przedstawione uczniom w sposób jasny i dostosowany do ich wieku.
- Wymagania mogą być indywidualnie dostosowywane zgodnie z dokumentacją ucznia oraz rozpoznanymi przez nauczyciela potrzebami edukacyjnymi.